

Západočeská univerzita v Plzni  
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalárska práca  
Natália Uhrinová

Plzeň 2022

Západočeská univerzita v Plzni  
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalárska práca  
Vidieť na diaľku  
Natália Uhrinová

Plzeň 2022

Západočeská univerzita v Plzni  
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění  
Študijný program: Výtvarná umění  
Študijný odbor: Multimediální design  
Špecializácia: Multimédiá

Bakalárska práca  
Vidieť na diaľku  
SVETELNÝ OBJEKT PLASTIKA

Natália Uhrinová

Vedúci práce: MgA. Ján Morávek  
Katedra výtvarného umění  
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara  
Západočeské univerzity v Plzni

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI  
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara  
Akademický rok: 2021/2022

# ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Natália UHRINOVÁ**  
Osobní číslo: **D19B0136P**  
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**  
Studijní obor: **Multimediální design, specializace Multimédia**  
Téma práce: **SVĚTELNÝ OBJEKT PLASTIKA**  
Zadávací katedra: **Katedra výtvarného umění**

## Zásady pro vypracování

Tvůrčí záměr: Budu reagovat na problémy současné společnosti, ve které žiju. Pokusím se zamýšlet nad tématy pojímavosti, či už existenciální nebo materiální.

Způsob realizace: Má bakalářská práce bude výsledkem mého procesu práce s různými médii.

Cíl: Mým cílem bude vizuálně přiblížit kladené otázky a podnítit diváka k zamýšlení.

Předpokládaný charakter výstupu: Instalace – světelný objekt, plastika

Rozsah průvodní zprávy: min. 10 stran

Rozsah teoretické části: **min. 10 normostran textu**  
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování BP**  
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

ZWICKY Jan, BRINGHURS. Learning to Die: Wisdom in the Age of Climate Crisis. Regina: University of Regina Press, 2018. ISBN13: 9780889775633.  
BENATAR, David. Better Never to Have Been: The Harm of Coming into Existence. Oxford: Clarendon Press, 2018. ISBN-13: 978-0199549269.  
COTTINGHAM, John. On the Meaning of Life. London, Routledge. 2003, ISB9780415248006.  
WALLANCE-WELLS, David. The Uninhabitable Earth: Life After Warming. New York: Tim Duggan Books, 2019. ISBN 978-0525576709.

Vedoucí bakalářské práce: **MgA. Jan Morávek**  
Katedra výtvarného umění  
**MgA. Lukáš Kellner**  
od 13. 4. 2022

Oponent bakalářské práce: **Mgr. BcA. Denisa Bytelová**  
Katedra výtvarného umění

Datum zadání bakalářské práce: **30. září 2021**  
Termín odevzdání bakalářské práce: **29. dubna 2022**



**MgA. Vojtěch Aubrecht v.r.**  
děkan

**Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D. v.r.**  
vedoucí katedry

V Plzni dne 27. dubna 2022

Prehlasujem, že som umelecké dielo vypracovala samostatne  
a nejedná sa o plagiát.

Plzeň, apríl 2022

.....  
podpis autorky

## Obsah

Revolúcia spotreby – 9
Infosféra – 10
Skreslená realita – 11
Kľúčový rituál – 14
Nikdy nekončiaci karneval – 12
Dielo v kontexte mojej tvorby, jeho forma a priebeh – 15
Tvorba konštrukcie, inštalácia – 17
Priebeh natáčania, postprodukcia – 19
Popis výsledného diela – 22
Zoznam literatúry – 26
Zoznam príloh – 27
Resumé – 28

V nasledujúcom texte sa nestaviam do role kritičky – je mojim subjektívnym pohľadom, mojim oboznámením sa s rozličnými štúdiami, vznikol na základe mojich osobných skúseností. Negeneralizuje a ani nijak inak nediskriminuje žiadne sociálne skupiny, je úprimným monológom, mojou snahou o porozumenie súvislostiam sveta, v ktorom žijem.



# Revolúcia spotreby

Koncept mojej bakalárskej práce sa zrodil z atribútu súčasnej doby – z konzumnej society, z fenoménu spotreby. Sociálne, klimatické a ekonomické problémy (spolu s konfliktami aktuálne prebiehajúcimi) sú jasným signálom stavu našej spoločnosti. Jednou z mnohých príčin je dlhotrvajúci, silný rast – náš spôsob existencie, naše hodnoty, nároky. Preto prvou mojou ideou, ako by som na svet okolo mňa mohla reagovať, bolo vytvorenie plastiky, predstavujúcej “novodobý oltár”. Ten by bol tvorený predmetmi nadbytočnej produkcie ako kontrast pominuteľnosti a lacinosti ku stálosti. Pri stavbe oltáru vo všeobecnosti sú využívané predmety, ktorým sa pripisuje nejaká hodnota. Ako by asi vyzeral oltár našej postmodernej, globálnej, konzumnej spoločnosti?

Podrobnejšie uvažovanie nad otázkou, čo za predmety na tvorbu použiť, ma postavilo pred neistotu a úzkosť z množstva volieb, medzi ktorými som sa musela rozhodnúť. Žijem v spoločnosti, kde sa zákazníkom už neponúka len to, čo je nutné, t.j. čo potrebujú, ale aj to, po čom túžia.<sup>1</sup> Každá oblasť našej existencie je pretkaná konzumpciou. Konzumný výber sa stal hodnotou sám o sebe. Z čoho ale pramení? A sú naše túžby skutočne našimi?

Narážame na ňu na ulici, v aute, na internete. Sme ňou presýtení. Vyhnúť sa jej je prakticky nemožné. Vytvára v nás tlaky neustáleho vylepšovania svojho života, ktoré vedú ku druhu spotrebného správania, založeného na žiadostivosti, nevychádzajúcej z nás, ale do veľkej miery na nás pôsobiacej. Navoňaná zdochlina.<sup>2</sup> Reklama. Najväčší dosah má prostredníctvom rôznych masmediálnych foriem – prostredníctvom televízneho vysielania, novín, sociálnych sietí, či iných foriem informačných a komunikačných technológií (IKT), ktoré sú zrastené s našimi životmi. Kapitalistická spoločnosť využíva metódy masovej komunikácie a kultúry, aby nutkanie vlastniť bolo premenené v závislosť spotrebiteľov. Pretože to, čo dnes prináša najväčší zisk, je opak trvanlivosti. Neustále nahradzovanie, zrýchlená cirkulácia.

**„Horizont uspokojení, cieľová čiara nášho snaženia a okamih ľudskej spokojnosti so sebou samým sa pohybujú rýchlejšie, než najrýchlejší z bežcov.“<sup>3</sup>**

Neschopnosť zastavenia, nemožnosť trvalého uspokojenia a narastajúci pocit neurčitosti, to všetko je výsledkom konzumnej doby – doby médií.

---

<sup>1</sup> CHORVAT, Ivan. Fenomén spotreby a konzumná spoločnosť, 2015

<sup>2</sup> Reklama je navoňaná zdochlina - výrok talianskeho fotografa Oliviera Toscaniho, známeho najmä kontroverznými reklamnými kampaňami.

<sup>3</sup> BAUMAN, Zygmunt. Tekutá modernita, 2020 BAUMAN, Zygmunt. Tekutá modernita, 2020

# Infosféra

Komunikačné prostriedky mali od svojho vzniku popredné miesta vo všetkých spoločnostiach a od úsvitu dejín formovali náš svet – počnúc prenosom dymových signálov za účelom dorozumievania sa pred tisíckami rokov, cez vynález elektrického telegrafu v 19. storočí až po dnešný, takmer okamžitý prenos textových správ. Tento vývoj bol od nepamäti sprevádzaný spoločenskou zmenou, a nové technológie sa postupom času dotkli každej dimenzie ľudského života.

Čas medzi vznikom a zánikom komunikačných prostriedkov sa postupne skracoval. Obdobie od Gutenberga sa považuje za ich moderný vek. Boli čoraz dostupnejšie, globálnejšie. Na prelome 20. a 21. storočia možno hovoriť o tretej informačnej explózií – rôznymi jej štádiami prechádzalo ľudstvo už niekoľkokrát, avšak voľné šírenie informácií spôsobilo exiteritorialnosť nových informačných a komunikačných technológií. Globalizovali výrobné stratégie a otvorili nové trhy, ovplyvnili voľný čas, ďalej poskytovanie správ či tvorbu vedomostí, a v neposlednom rade položili základ spomínanému konzumnému životnému štýlu. Priniesli so sebou transformáciu sociálnych, kultúrnych a politických štruktúr.

Globalizácia<sup>4</sup> médií bola základom pre masívne reklamné kampane, pre jednoduchý, zrozumiteľný, primitivizujúci a gýčovitý obsah, zameraný na prilákanie a udržanie pozornosti za každú cenu. Okrem vzniku masovej a konzumnej kultúry mala dopad na pojmy ako formát, miesto, vzdialenosť a čas, ktoré nabrali úplne nové významy. Vývoj nových informačno komunikačných technológií transformoval nielen naše hodnoty, náš spôsob nazerania na svet a naše identity, ale aj naše vzájomné interakcie. Interakcie medzi sebou navzájom, interakcie so svetom okolo nás. Kým sme vo svojich očiach boli, kým sme, a kým budeme.

---

<sup>4</sup> Proces globalizácie, prítomný najmä v posledných desaťročiach, možno pozorovať vo všetkých sférach života. Vo sfére technologickej, ekonomickej, sociálnej a kultúrnej. (Intímnej a osobnej?)

## Skreslená realita

To, čo v živote považujeme za prirodzené a hodnotné, je tvorené určitou interpretáciou sveta. Konštrukcia našej reality je vysoko formovaná médiami, ktoré nám vstupujú priamo do podvedomia a formujú naše osobnosti. Skúsenosť so svetom už dávno nie je primárna – zdeľovacie prostriedky nahradili náš priamy prežitok jeho druhotnými verziami.

Okrem zásahu do kontaktu s realitou sa spolu s rozvojom IKT spája aj časopriestorová konvergencia.<sup>5</sup> Zvýšená rýchlosť komunikácie a možnosť reagovať na globálne správy pretvorili náš svet do obrazu globálnej dediny. Tento fenomén zaviedol pred šesťdesiatimi rokmi kanadský teoretik médií Marshall McLuhan. Sprostredkovanie prítomnosti na fyzicky neprístupnom mieste otriaslo výrazmi ako sú horizont, odstup či priestor. Svet sa stal jednou veľkou komunitou, v ktorej sa vzdialenosť a izolácia dramaticky zúžili. Rozdiel medzi blízkym a vzdialeným, medzi divočinou a bežným civilizovaným priestorom bol úplne zrušený.<sup>6</sup> Možno dokonca hovoriť o takzvanej medzi-priestorovosti. Mnoho cudzích miest sa pre nás stalo ľahšie dosiahnuteľných, zrýchlila sa komunikácia či sa rozšírilo spektrum získavania vedomostí.

**“Proces modernizácie je sprevádzaný rozrušovaním fyzického priestoru a hmoty, uprednostňuje zameniteľné a pohyblivé znaky pred pôvodnými objektmi a vzťahmi.”<sup>7</sup>**

Nové médiá sú zodpovedné za nárast priestoru, v ktorom sme z roku na rok začali tráviť čoraz viac času. Ich používanie je jednou z najvýraznejších črt našej doby, nakoľko stále väčší okruh aktivít vykonávame online (pretrvávajúca pandémia covid-19 iba urýchlila tento trend). Definujú spôsob, akým žijeme. Na jednej strane človeka nevyhnutne vtahujú do globálnych procesov a rozširujú ľudské hranice, na druhej strane, ako hovorí Bauman vo svojej knižke Tekutá modernita, sú zodpovedné za ich prudké scvrknutie. Význam osobného sociálneho prostredia sa zmenil. Nikdy predtým sme nemohli s osobou na druhej strane sveta zdieľať tak intímne chvíle a pritom byť na míle ďaleko od vlastnej rodiny. Prestali sme byť prítomní tam, kde sa nachádzame.

---

<sup>5</sup> rýchlosť poklesu času potrebného na prekonanie vzdialenosti

<sup>6</sup> KAUL, Vineet. The Changing World of Media & Communication, 2012

<sup>7</sup> MANOVICH, Lev. Jazyk nových médií, 2018

## Kľúčový rituál

Vonku bolo -5 stupňov celzia, v byte 14. Keď som sa jedného večera v decembri minulého roka vrátila domov, nefungovalo nám kúrenie. Uzimené sme si posadali okolo elektrického ohrievača, ktorý nám priniesol majiteľ bytu. Tento zážitok vo mne vyvolal spomienku na jeden večer môjho detstva, kedy veterná smršť spôsobila výpadok elektriny. Všetko sa na chvíľu zastavilo. A nebolo tomu inak ani teraz – ohrievač v srdci miestnosti bol plamienkom, ktorý nás aspoň na chvíľu zastavil a spojil.

Oheň, nie len ako symbol, ale tiež ako základný stavebný prvok našej spoločnosti, po stovky miliónov rokov formoval našu planétu. Od počiatku evolúcie sme s ním boli v úzkom spojení – umožnil nám kolonizovať chladnejšie prostredia, podporil naše rozptýlenie. Naučili sme sa, ako ho využívať v náš prospech. Ale čo je ešte dôležitejšie, okrem fyziologických zmien mal obrovský sociálny dopad. Predĺžil radu činností do temnejších častí večera a vytvoril priestor pre existenciu nového času.

Varenie ako kľúčový rituál ľudstva → rozvoj sociálnych zručností → sedenie pri táboráku. Domestikácia ohňa zmenila okrem nášho prostredia aj spôsoby našich interakcií. História jeho technického využitia spolu s prvými sociálnymi a organizačnými procesmi, skrze dobu neolitickú, bronzovú a železnú, pokračuje až na prah vynálezov našej doby. Ako spoločník človeka sa dostal do obydľí. Tak ako sa vyvíjal človek, menila sa aj jeho podoba, prispôbovala sa našej architektúre a nárokom.

„Sila plameňa sa v našich domovoch reprodukuje  
prostredníctvom krbov a sviečok.“<sup>8</sup>

V modernej spoločnosti bol krb nahradený televíznym prijímačom, ktorý sa stal symbolom rodinného života, ústredným socializačným prvkom. Toto médium vo všeobecnosti spája menšiu kultúrnu jednotku (priestor spoločného záujmu), na druhej strane svojím obsahom má dosah na príjemcov z celého sveta, pričom nedochádza k ich fyzickému zblíženiu. Jeho príchod na čas signalizoval zoskupenie rodiny okolo obývačky. Bol i revolúciou v spoločenskom živote, revolúciou, ktorá začala postupne prenikať hlboko do kultúry a demonštrovala začiatok mnohých zmien.

Dnes, v dobe kedy je komunikačným centrom internet, sa nám môže toto médium javiť ako technológia stará, no vo svojich počiatkoch spojila všetkých ľudí tak, ako žiadne iné médium predtým nebolo schopné. Svojou exteritoriálnosťou vytvorila ponuku pre masovosť obsahov – vznik masovej kultúry, pova-

---

<sup>8</sup> BALTER, Michael. Ancient campfires led to the rise of storytelling, Science Shots, 2014

žovanej za druhý produkt priemyselnej revolúcie. Stála na začiatku mnohých zmien, ktoré nové technológie priniesli.

Luciano Floridi, priekopník filozofie informácie, vidiaci dnešný svet optikou IKT, interpretuje dôsledky týchto technológií ako zhubný druh odtrhnutia a straty pôvodného kontaktu s prirodzeným a autentickým, so zbavením telesnosti i s konzumerizmom. Paradoxne, citát od Jerryho Mandera spred viac ako štyridsiatich rokov naráža na rovnaký problém.

**„Postupne sa presúvame do umelého životného prostredia,  
čím dochádza k prerušeniu priameho kontaktu  
s touto planétou a naše znalosti o nej miznú.”<sup>9</sup>**

Zdá sa, že aj v dnešnej dobe, kedy sú naše životy prepletené s informačnými a komunikačnými technológiami skoro pri každej činnosti, sú otázky o ich vplyve na nás aktuálne. “Kmeňový základ”, ktorý položila elektronická kultúra na začiatku svojho rozmachu, v dnešnej dobe stratil na relevantnosti. Existencia globálnej dediny je v tejto internetovej dobe sporná, pretože prepojenosť ľudstva už nie je taká, ako bývala na počiatku elektronických médií.<sup>10</sup> Spoločnosť predsa nemôže byť na technológiách závislá bez toho, aby im dovolila premeniť prostredie, v ktorom žije.

Rozšírenie nových IKT vzrástlo natolko, že sa od aktivity kolektívnej presunuli k aktivite individuálnej (napríklad sledovanie televízie nárastom streamovacích služieb umožnilo diverzifikáciu tejto technológie a uľahčilo jav “samostatného spolunažívania”).

---

<sup>9</sup> MANDER, Jerry. Čtyři důvody pro zrušení televize, 2000

<sup>10</sup> Prof. dr. Ivo Pondělíček v knihe - McLUHAN, Marshall. Člověk, média a elektronická kultura: výbor z díla, 2000.

## Nikdy nekončiaci karneval

Stala som sa veľmi citlivou na všadeprítomnosť technológií, na našu neustálu online existenciu, na príležitosť zastihnúť nás v každom momente nášho bytia, kdekoľvek na svete. Spočiatku som tomu neprikladala veľkú váhu, veď všetci okolo mňa existujú v tomto prostredí prirodzene, ako ryby vo vode. Podstata fungovania nových médií, najmä sociálnych sietí, je potreba človeka byť v centre diania a byť vnímaný, pozorovaný - veď ukazovateľom hmatateľnosti a dôležitosti je v dnešnej dobe počet poslucháčov či divákov.<sup>11</sup> Mnohokrát som sa ocitla v situácií, kedy moja prítomnosť bola menej dôležitá ako prítomnosť druhej osoby na mobilnom zariadení – mnohokrát sa nedokážem sústrediť na prítomný okamžik, pretože okolo mňa existuje nedefinovateľne široký a bezhraničný priestor.

**„Digitálny priestor je už teraz preplnený príliš veľkým množstvom rozhodnutí a možností“.<sup>12</sup>**

Utekáme do bezfyzičných svetov, kde nám rozumejú viac, bez snahy pochopiť a porozumieť tým pod našimi nohami. Snažíme sa dosiahnuť určitej koexistencie s ostatnými, ale bez priameho kontaktu a osamote. Nepreržitá produkcia informácií, ktoré naša masová kultúra produkuje, vyžaduje byť neustále v obraze. Zmenšovanie sveta, ktoré so sebou nové IKT priniesli, má mnoho pozitívnych hľadísk, no prináša so sebou aj mnohé negatíva. Pretvorili prostredie a vzťahy medzi nami spôsobom, ktorý nie je na prvý pohľad vždy viditeľný.

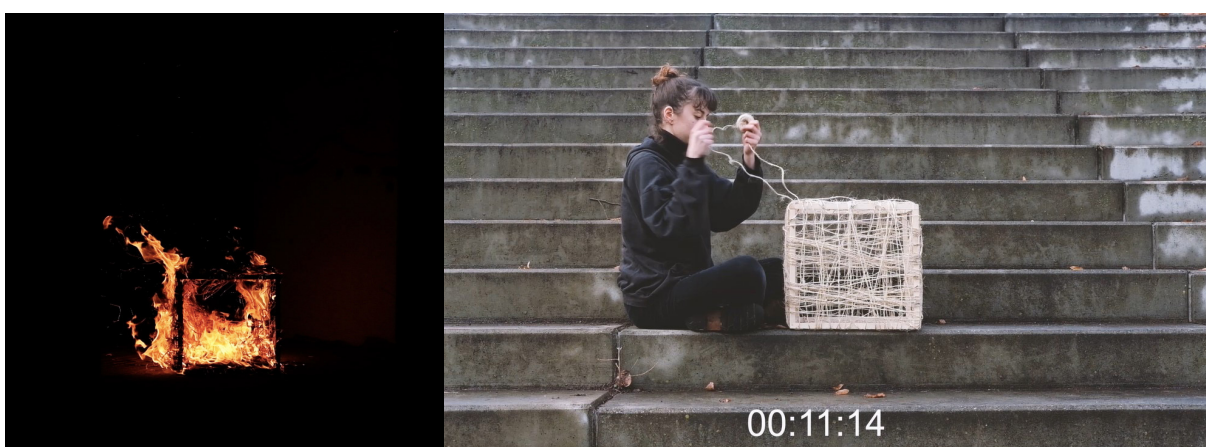
Nové formy ľudského združovania amputovali človeka z jeho prirodzeného prostredia. Pýtam sa sama seba, podporujú teda nové informačné a komunikačné technológie väčšiu prepojenosť, alebo väčšiu separáciu medzi ľuďmi? Spôsobujú odcudzenie a menšiu interpersonálnu komunikáciu, alebo naopak pomáhajú v spoločenskej integrácii jednotlivca?

---

<sup>11</sup> HARŠANYIOVÁ, Martina. Teoretické aspekty problematiky vplyvu médií na informačné preťaženie človeka, 2010  
<sup>12</sup> KELLY, Kevin. The Inevitable: Understanding the 12 Technological Forces That Will Shape Our Future, 2017

## Dielo v kontexte mojej tvorby, jeho forma a priebeh

V prvom ročníku môjho bakalárskeho štúdia som odprezentovala prácu, ktorej nosnou témou bolo odprostenie sa od negatívnych vplyvov ľudí, prenikajúcich hlboko do nášho vnútra a pôsobiacich na naše rozhodovanie sa, či nazeranie na seba samých. Vo video performance som pracovala rovnako ako v tejto práci s ohňom - symbolicky, ako s očistným živlom. Hodinová stopáž, počas ktorej na drevenú konštrukciu pomaly motám špagát, ním zastupujúc všetky negatíva, je ukončená krátkym, rituálnym spálením objektu. V pozadí beží časový odpočet.



OBR. 1, 2

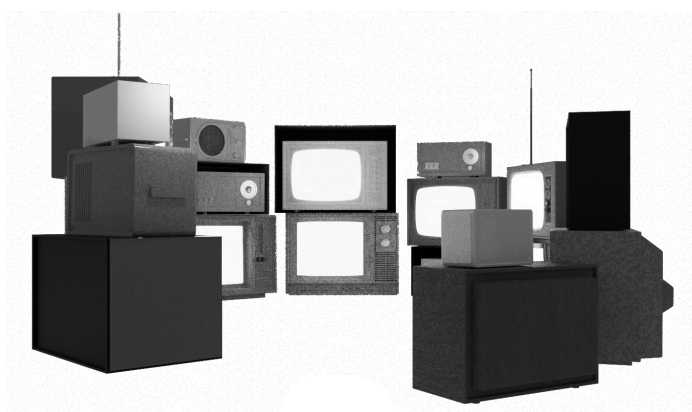
Vo svojich umeleckých projektoch sa často zaoberám spájaním osobných tém s presahom do kontextu súčasných problémov spoločnosti, vzťahom prírodného a antropogénneho, využívajúc najmä formu fotografie a videa. Túžiac po kontakte s realitou a po téme, vychádzajúcej priamo z môjho vnútra, vznikla aj táto práca.

Za vyjadrovací prostriedok pre jej tvorbu som zvolila inštaláciu v kombinácii s videom. Tak ako nám pop-art ukazuje svet nášho každodenného života prostredníctvom reklamy a sériovosti, prirodzený svet, v ktorom sú veci vyňaté z kontextu svojho používania a odkryté zväčšením<sup>13</sup>, som hľadala spôsob, akým poukázať na dnešnú dobu a na problémy, ktoré skrýva. Video je pre mňa najprirodzenejším vyjadrením, ktorým dokážem komunikovať svoje myšlienky, a inštalácia celé dielo dotvára a zjednocuje. Kombinácia týchto dvoch techník bola pre to najlepšou formou pre uchopenie témy mojej práce.

<sup>13</sup> REZEK, Petr. Tělo, věc a skutečnost v umění šedesátých a sedmdesátých let, 2010. Rozbor rady diel body artu, minimalizmu a umenia konceptuálneho osvetľujúci súčasnú situáciu v umení.



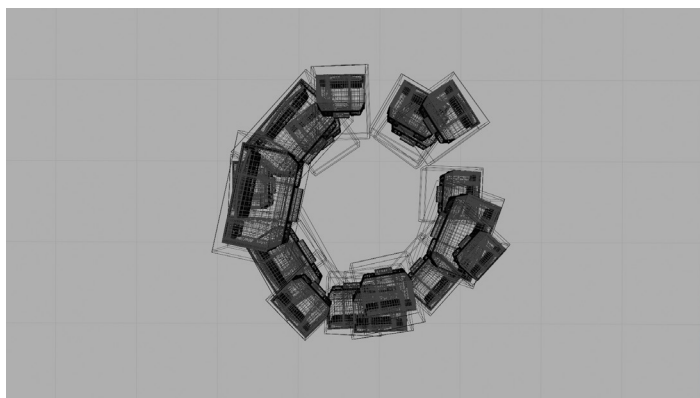
Spomínanú plastikú oltár som spolu s vývojom konceptu transformovala do kruhovej inštalácie, tvorenej starými CRT televízormi. Mením tak oheň do digitálnej, elektronickej podoby. Moja generácia, generácia Z je prvou, ktorá nezažila svet bez špičkovej digitalizácie a nepozná rozdiel medzi infosférou a fyzickým svetom. Technológia mojich rodičov, televízory, z ktorých je objekt tvorený, dnes už len postráda využitia a zbytočne zaberá priestor. Tvar objektu, kruh, (symbol jednoty ľudského spoločenstva, komunikácie medzi ľuďmi či miesto stretávania) so sebou nesie symboliku ohniska. Jej plamene poskytujú všetkým naokolo rovnomerné teplo. Takýmto spôsobom sú navrhnuté aj kruhové zasadacie stoly - nemajú čelo ani rohy, a všetky osoby sediace za nimi majú rovnaké postavenie.



OBR. 3

Spôsob, akým som na začiatku premýšľala nad nainštalovaním televízorov, bolo ich umiestnenie do kruhu obrazovkami smerom dnu. Divák by tak mohol do priestoru vstúpiť a bol by nimi obklopený zo všetkých strán. Avšak na to, aby bolo možné sa postaviť do vnútra, bolo by potrebné kruh prerušiť, a tým by stratil symboliku. Spolu s týmito myšlienkami som začala mať pocit, že by inštalácia mohla pôsobiť tiesnivo. Uprednostnila som preto opačné usporiadanie. Televízne obrazovky tak vytvárajú priestor, ktorý divák nedokáže obsiahnuť celý – miesto bez začiatku a konca, ohnisko, "táborák".

OBR. 4





Len málo vecí nás ovplyvňuje tak, ako naše vzájomné interakcie. Zaujímavým paradoxom vytvárania tejto práce bol socializačný akt, ktorý so sebou prinášalo zháňanie starých CRT televízorov. Nakoľko ich váha je značne ťažká, obnášalo to so sebou návštevu domu ľudí, ktorí sa tejto technológii chceli zbaviť, a rozhovory plné spomienok, viažúcich sa ku televízorom.

## Tvorba konštrukcie, inštalácia

Mojim zámerom od začiatku tvorby bolo, aby sa celá vec vynímala v priestore, aby bola monumentálna. Preto som zvolila skladanie viacerých rád televízorov na seba. Na to, aby dokázali bezpečne stáť v mnou zamýšľanom tvare, bolo potrebné vytvoriť konštrukciu. Tú som vyrobila z drevotriesky - tvorí ju 17 boxov, ktoré sú zvlášť navrhnuté pre každý jeden televízor. Inšpirovala som sa filmovými rekvizitami. Dosky z drevotriesky som narezala, a spolu s použitím vrutov a frézy pospájala dokopy. Voľba materiálu bola čisto praktického dôvodu.



OBR. 5, 6

Po skonštruovaní všetkých boxov som ich začala skladať na seba v rôznych variáciách tak, aby inštalácia fungovala kompozične a aby nestratila svoj kruhový tvar. Zároveň som však pri skladaní musela dbať na ich správne umiestnenie kvôli video obsahu, ktorý je charakteristický tým, že prepája celú inštaláciu skrz naskrz televízne obrazovky.



OBR. 7

Od začiatku koncepcie som pracovala s vedomím, že dielo bude vystavené na Státním zámku Valeč. Je site-specific, navrhnuté pre konkrétny priestor, a tým je podzemná miestnosť bez prístupu svetla, ktorú som si vyhladila vo februári. Konštrukciu z drevotriesky som pôvodne chcela natrieť čiernou farbou, aby bola čo najmenej viditeľná - spolu s vývojom práce som sa však rozhodla využiť surovosti materiálu, drevotriesky. Celá inštalácia tak korešponduje i s video obsahom, na ktorom je priznaný green-screen.

Ďalším rozhodnutím, ovplyvňujúcim výslednú podobu diela, je podtrhnutie spomínanej surovosti zabalením objektu do priehľadnej fólie. Dielo tak vytvára kus nábytku, ktorý niekto zakryl, aby na neho nepadal prach. Ďalej CRT technológia je tým pod ňu metaforicky pochovaná. Tiež manifestuje akt skreslenosti obsahu, na ktorý sa skrz médiá pozeráme. Viditeľné som ponechala aj DVD prehrávače spolu so SCART káblami. Video obsah sa nachádza len v jedenástich televízoroch - ostatné ponechávam zapnuté.



OBR. 8



OBR. 9,10

## Priebeh natáčania, postprodukcia

Elektronické médium, video, záznam – skrátené sekvencie, zjednodušené a pretvorené do formy, ukrajujúcej čo najmenej nášho času, poskytujúce čo najviac informácií v čo najkratšom rozsahu, sú v dnešnej zrýchlenej dobe elektronického veku najčastejšie používanou formou komunikácie, či už sa jedná o videohovory s našimi blízkymi, online vyučovanie, tutoriál na používanie nového spotrebiču alebo tik tok videá (15 sekúnd), ktoré sú dnes trendom.

Mojim zámerom bolo vytvorenie obsahu, ktorý je kontrastom k zmieneným tendenciám. Vytvoriť priestor, kde sa informácie nedostávajú k divákovi obsahovo prehlteným instantným videom, na ktoré sa možno pozeráť bez sebemenšej interakcie, ale naopak. Video obsah, nachádzajúci sa v inštalácií, nie je nabitý informáciami, je zcela jednoducho pochopiteľný – avšak na jeho zhliadnutie je potrebný čas, vyžaduje určitú interakciu z našej strany. Jednou z inšpirácií, ktoré ovplyvnili video obsah, je knižka o svete, ktorý nie je (Frank Tashlin, *World Which Is Not*, 1951), o ľuďoch, ktorí sa rozhodli, že začnú žiť inak, jednoduchšie a lepšie, knižka o otázkach civilizácie, ktorá končí začiatkom.

Na gauči sedí 8 ľudí, hľadiacich pred seba, hľadiacich na diváka. Ich spoločným bytím na jednom gauči, na ktorý sa sťažka môžu komfortne usadiť, vyjadrujem prepojenosť, globálnosť, ktorú so sebou priniesli nové IKT. Dĺžka videa je 12 minút (beží však v slučke). Osoby sa postupne, po jednom rozchádzajú a presúvajú do ostatných televíznych obrazoviek, tvoriacich inštaláciu. Na konci stopáže sedí každá osoba vo svojej vlastnej obrazovke, na svojom vlastnom, individuálnom gauči. Týmto znázorňujem procesy odcudzenia a straty kolektivity, o ktorých sa zmiňujem v teoretickej časti. Na konci videa sa časť z osôb opätovne stretne na jednom gauči - možnosť zapojenia sa i možnosť distancovania sa od okolia. Izolácia, alebo socializácia, rozhodnutie, ktoré ponechávam na divákovi. Vždy po rozídení sa všetkých ľudí sa opätovne stretávajú v prvej obrazovke, spolu. Osoby depersonifikujem tým, že sa počas video slučky v televízoroch nachádzajú zdvojené.

Príprava so sebou niesla presné rozplánovanie toho, ktorá osoba bude kráčať kam, aby mala vždy plynulú chôdzu, a aby tak celá inštalácia tvorila kruhový priestor nielen svojím tvarom, ale aj prepojenosťou video obsahu. Je na divákovi, aby sa sám rozhodol, kam sa osoby sediace na gaučoch pozerajú – či na televízne vysielanie, alebo či hľadia priamo na neho.



OBR. 10, 11



Táto interakcia, divákov pohľad do obrazoviek, v ktorých sedia ľudia hľadiaci na neho, vyjadruje našu interakciu s médiami, našu interakciu medzi sebou navzájom.

Natáčanie prebiehalo v ateliéri multimédií. Set-up scény pozostával z klasického nasvietenia green-screen pozadia, z jedného gauču a koberca. Priznaním pozadia, jeho nevyklúčovaním, surovosťou, podtrhávam neautentickosť, strojenosť záberov, druhotnú verziu priameho prežitku, či vytváranie obsahu na základe požiadaviek masovej kultúry.

Postprodukcia video obsahu pozostávala z úpravy jasu/kontrastu a odstránenia zvukovej stopy. Zároveň bolo potrebné videá rozdeliť na export pre každý jeden televízor v inom formáte a rozlíšení. Vyexportované videá som následne vypálila na DVD nosiče a roztriedila podľa vopred pripraveného podrobného plánu. Práca so starou CRT technológiou je pre mňa zaujímavou skúsenosťou, no ruka v ruke s ňou je neustále riešenie mnohých technických problémov.



OBR. 12

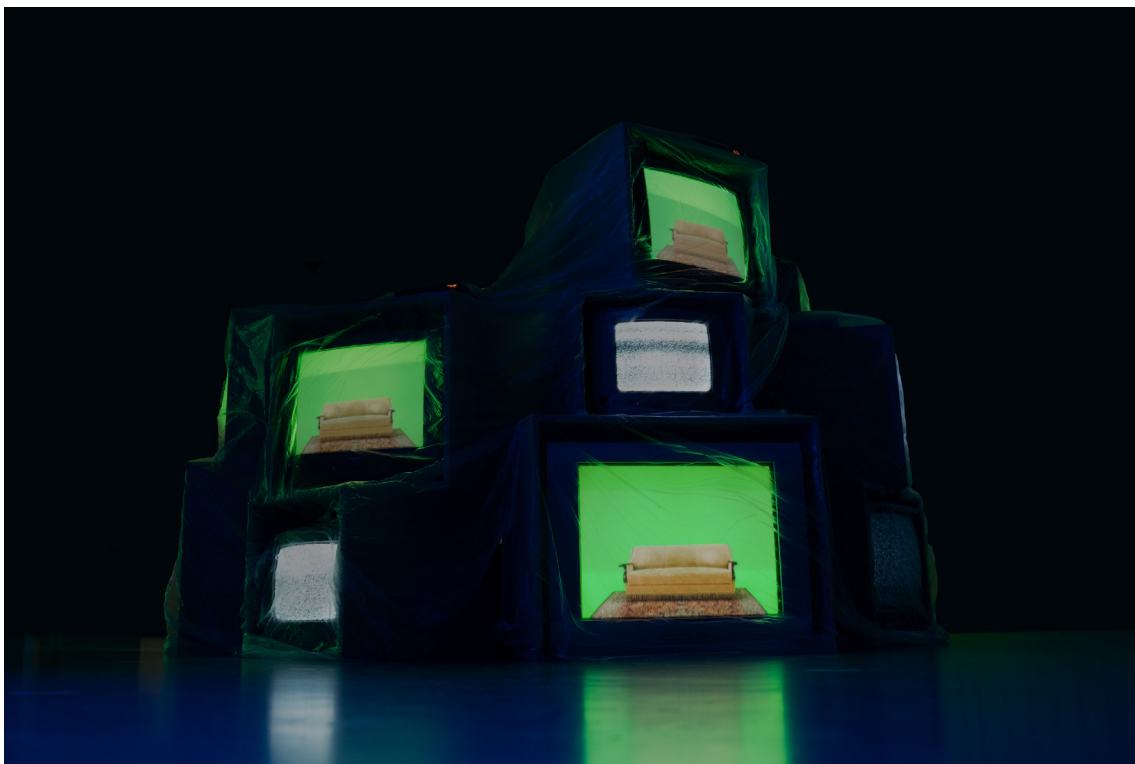


OBR. 13

## Popis výsledného diela

Cieľom mojej práce pôvodne bolo vytvoriť plastiku, inšpirovanú témou pomínutelnosti, konzumným spôsobom života a klimatickou krízou. Čím hlbšie som však začala prenikať do podstaty problémov, nachádzajúcich sa v spoločnosti všade okolo nás, tým viac sa moja práca podobala skôr na analýzu vplyvu médií na našu realitu. Proces mojej tvorby tak bol procesom postupného uvedomovania si súvislostí, hľadania odpovedí na otázky, ktorých sa vynáralo čoraz viac a viac. Stal sa mojou terapiou na informačné preťaženie, ktorému, ako som zistila, som čelila. Veľmi blízko sa mi stala myšlienka Marshalla McLuhana - prvým, a najdôležitejším krokom je jednoducho porozumieť médiám a ich prevratným účinkom na všetky psychické a spoločenské hodnoty. Myslím, že je v dnešnej dobe dôležité dostať sa do bodu, v ktorom sme si schopní uvedomovať vplyvy, ktoré na nás nové IKT a masmédiá majú. Nestačí len kritizovať, nestačí sa otáčať chrbtom.

Výsledkom mojej práce tak je inštalácia, predstavujúca priestor na zamyslenie – to, čo si však divák odnesie, ponechávam na jeho voľnej interpretácii. Pôvodný význam slova televízia v devätnástom storočí bol “vidieť na diaľku” – moja práca je malým plamienkom, ktorý ponúka priestor na opätovné zaostrenie na blízko.



OBR. 14

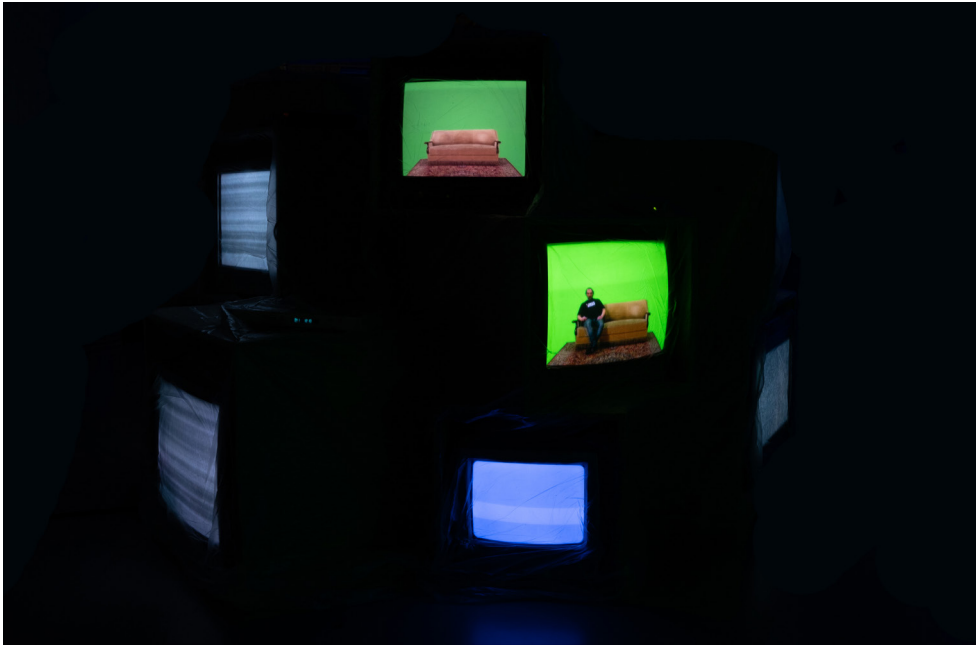


OBR.15



OBR. 16





OBR. 17

## Zoznam literatúry

CHORVAT Ivan, Fenomén spotreby a konzumná spoločnosť, Trnava: Filozofická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, 2015. ISBN 978-83-7490.

BAUMAN, Zygmunt. Tekutá modernita. Přeložil Lubomír DROŽD. Praha: Portál, 2020. ISBN 978-80-262-1602-5.

KAUL Vineet, The Changing World of Media & Communication. Mass Commun Journalism 2012. [online]. Department of Communication and Media, DA-IICT University, Near Indroda, Gandhinagar, Gujarat, India, ISSN 2165-7912 JMCJ.

MANDER, Jerry. Čtyři důvody pro zrušení televize. Brno: Doplněk, 2000. Sociálně-ekologická edice. ISBN 80-7239-063-5.

MANOVICH, Lev. Jazyk nových médií. Přeložil Václav JANOŠČÍK. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2018. Studia nových médií. ISBN 978-80-246-2961-2.

STRNAD, Matěj, BENDOVIÁ, Helena, ed. Společenské vědy a audiovizie. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2014. ISBN 978-80-7331-313-5.

SCOTT, Andrew C., Fire: a very short introduction. Oxford: Oxford University Press, 2020. Very short introductions. ISBN 9780198830030.

REZEK, Petr. Tělo, věc a skutečnost v umění šedesátých a sedmdesátých let. 2., rozš. vyd. Praha: Jan Placák - Ztichlá klika, 2010. ISBN 978-80-903898-5-4.

MCLUHAN, Marshall. Člověk, média a elektronická kultura: výbor z díla. Brno: Jota, 2000. Nové obzory (Jota). ISBN 978-80-7217-128-6

HARŠÁNYIOVÁ, M.: Teoretické aspekty problematiky vplyvu médií na informačné preťaženie človeka. [online]. [2019-04-10].

KELLY, Kevin, The Inevitable: Understanding the 12 Technological Forces That Will Shape Our Future, 2017. Penguin Putman Inc., ISBN13 (EAN): 9780143110378

FLORIDI, Luciano. Čtvrtá revoluce: jak infosféra mění tvář lidské reality. Přeložil Čestmír PELIKÁN. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2019. Studia nových médií. ISBN 978-80-246-3803-4.

## Zoznam príloh

- OBR. 1,2 Vlastný zdroj – klauzúrna práca 1. ročníku môjho štúdia
- OBR. 3,4 Vlastný zdroj – 3d návrhy inštalácie
- OBR. 5,6 Vlastný zdroj – výroba konštrukcie
- OBR. 7 Vlastný zdroj – hľadanie tvaru inštalácie
- OBR. 8 Vlastný zdroj – fólia, do ktorej je inštalácia zabalená, ilustračná foto.
- OBR. 9,10 Vlastný zdroj – inštalácia boxov , hľadanie tvaru
- OBR. 10,11 Vlastný zdroj – natáčanie video obsahu
- OBR. 12 Vlastný zdroj – postprodukcia video obsahu
- OBR. 13, Vlastný zdroj – výsledná podoba video obsahu
- OBR. 14,15 Vlastný zdroj - ilustračná podoba inštalácie
- OBR. 16 Vlastný zdroj - výsledná podoba video obsahu
- OBR. 17 Vlastný zdroj - ilustračná podoba inštalácie

## **Slovenské resumé**

Inšpirovaná ohňom nie len ako silou prírodnou či technologickou, ale najmä jeho kolektívnou funkciou, reagujem na zmeny medziludských interakcií, ktoré nastali spolu s technologickým pokrokom, vývojom nových informačných a komunikačných technológií a zásahom médií do našich životov. Odborné štúdie spolu s mojim osobným pohľadom sú transformované do videoinštalácie, ktorá vytvára priestor pre mnoho ďalších interakcií.

## **Anglické resumé**

Inspired by fire – not only with its natural or technological force, but especially with its collective function. I respond to changes in our interpersonal interactions that have changed together with technological progress, the development of new information and communication technologies and massmedia interventions to our lives. Professional studies together with my personal views are transformed into a video installation, which creates space for many more interactions.